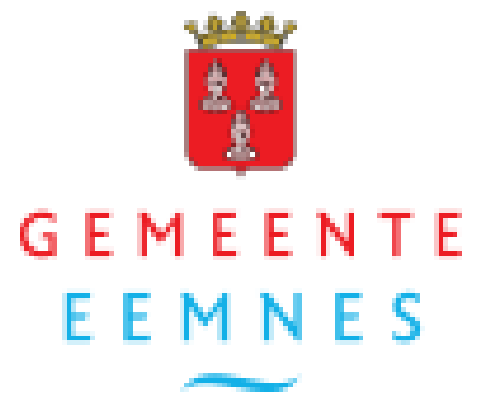

“Voortgangsrapportage

Budgetcoach Eemnes, 2018-2021”

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
2.	Startpunt inzet budgetcoach	3
3.	Evaluatierapportage budgetcoach.....	3
4.	Verhalen uit de praktijk.....	4
5.	Cijfers	5
6.	Cijfers nader bekeken	7

1. Inleiding

De samenleving verandert razendsnel en niet iedereen kan daarin meekomen. Er wordt steeds meer tegelijkertijd van ons verwacht. Hierdoor ontstaat een scheidslijn tussen de groep die daar wel en niet mee kan omgaan. De regels van de samenleving veranderen en dat maakt de samenleving steeds complexer. Nu meer dan ooit is er sprake van een toename aan regels, protocollen en uitzonderingen, waardoor burgers steeds meer het overzicht kwijt raken op wat nodig is voor het organiseren van hun leven. Daarnaast is de druk om mee te doen en erbij te horen ook steeds groter. Het gemak van aankopen en leningen via internet, een toename van psychische problematiek, een grote groep van laaggeletterden van ruim 1 miljoen, zorgen over de toekomst vanwege langdurige werkloosheid en de gevolgen van Covid-19 op onder meer ondernemers en jongeren werken armoede en financiële problemen in de hand. Eemnes investeert al lange tijd in een inclusieve samenleving waaraan iedereen die dat wil ook kan meedoen. Voor de meest kwetsbare groep wordt sinds 2018 gerichte ondersteuning geboden door de inzet van een budgetcoach. Hierbij bieden wij de voortgangsrapportage aan van de Budgetcoach 2018-2021. Deze voortgangsrapportage omvat:

- Startpunt inzet budgetcoach
- Evaluatierapportage budgetcoach
- Verhalen uit de praktijk
- Cijfers
- Cijfers nader bekeken

2. Startpunt inzet budgetcoach

Een terugblik naar de Kadernota 2018-2021 laat zien dat Eemnes vooral gekenmerkt wordt door een sterke 'sociale cohesie' en voor de blijvende uitdaging staat om ook voor mensen met een laag inkomen te waarborgen dat ze gewoon mee kunnen doen aan onze samenleving:

"Eemnes kent een sterke 'sociale cohesie': de situatie dat mensen in al hun verschillen samen een hechte gemeenschap vormen. Het bloeiende verenigingsleven in Eemnes en de voorzieningen die we hebben, zorgen voor een binding met ons dorp. Op het niveau van de gemeente Eemnes, en ook op het niveau van 'de BEL' hebben we het goed voor elkaar. Er is een hoog voorzieningenniveau zowel qua winkels als qua sport, cultuur, zorg en recreatie. Vergrijzing en ontgroening zijn ontwikkelingen die om antwoorden vragen zodat dit voorzieningenniveau op peil blijft. Ook is het een uitdaging om ook voor mensen met een laag inkomen te waarborgen dat ze gewoon mee kunnen doen aan onze samenleving".

In 2018 is gestart om invulling te geven aan de nieuwe taken op het gebied van het sociaal domein. Hierbij is de weg van empowerment van burgers en preventie van schulden ingezet voor de meest kwetsbare inwoners in Eemnes. Er is gekozen voor de inzet van een budgetcoach als aanvulling op de schuldhulpverlening en het versterken van het preventief voorveld door de inzet van Schuldhulpmaatje Nederland. Het uitgangspunt van de budgetcoach is niet enkel ondersteuning bieden bij financiële vraagstukken, maar ook begeleiden bij meer complexe problematiek in samenwerking met noodzakelijke aanpalende gespecialiseerde hulpverlening. De budgetcoach slaat de brug tussen de verschillende hulpverleners en partners die betrokken zijn bij de burger en bouwt aan een intensieve samenwerking tussen het preventief voorveld en de opgeschaalde gespecialiseerde hulpverlening. Hierbij is altijd voor ogen gehouden dat wij stapsgewijs vorm en inhoud geven aan een inclusieve samenleving waar iedereen die dat wil ook kan meedoen.

3. Evaluatierapportage budgetcoach

In de afgelopen jaren is vast komen te staan dat geldproblemen nooit alleen gaan over geld. Het aspect geld is slechts een onderdeel van de oplossing om tot een duurzaam financieel stabiele situatie te komen. De meeste vraagstukken over geld hebben een diepere laag aan problemen. De onderliggende problematiek focust zich veelal op vraagstukken over echtscheiding, opvoeding, emotionele effecten van het verliezen van een baan en schaamte uit angst voor stigma. Inmiddels is aangetoond dat het gemiddeld vijf jaar duurt voordat mensen met financiële problemen om hulp durven te vragen van een professionele instantie of gemeente. Sommige burgers nemen uiteindelijk nooit de stap en deze zorgmijders belanden daardoor in grote financiële problemen waarbij

het verlies van een woning of het leven zonder nutsvoorzieningen dan meestal onoverkomelijk zijn. De budgetcoach investeert in het bespreekbaar maken en reflecteren op menselijk handelen om de onderliggende oorzaken van financiële problematiek aan te pakken met als doel om herhaling in de toekomst te voorkomen. Vaak speelt een combinatie van gebrek aan kennis, vaardigheden, inzicht, verwachtingspatroon, ontkenning alsook angst om autonomie en controle te verliezen een grote rol bij het ontstaan van schulden. De budgetcoach investeert op het vergroten, versterken en onder controle krijgen van deze aspecten en zet waar nodig aanvullende hulpverlening in.

Sinds de start in het derde kwartaal van 2018 zijn er ongeveer 70 unieke deelnemers met elk hun eigen hulpvraag met de budgetcoach besproken. De inwoners komen bij de budgetcoach terecht middels een doorverwijzing van partners zoals het Jeugd en Gezinsteam, Sociaal Wijkteam, Voedselbank, Noodfonds Eemnes en de woningbouwcorporaties. Echter is het opvallend dat de meeste burgers zelfstandig rechtstreeks contact opnemen met de budgetcoach. Deze groep inwoners heeft van de budgetcoach vernomen via mond op mondreclame en het delen van positieve ervaringen. De aanwezigheid van een budgetcoach leeft in het dorp en burgers weten contact op te nemen. Daarbij is de budgetcoach wekelijks te vinden in het Huis van Eemnes. Ook door deze zichtbaarheid en laagdrempeligheid melden inwoners zich met allerlei vragen. Daarnaast maakt de schuldhulpverlening gebruik van de extra ondersteuning die de budgetcoach kan bieden. Bij een schuldhulpverleningstraject gelden veel wettelijke procedures en voor lang niet alle burgers is het duidelijk wat er precies van hen wordt verwacht. De budgetcoach ondersteunt deze mensen zodat zij een succesvol traject kunnen doorlopen en na drie jaar weer schuldvrij zijn.

4. Verhalen uit de praktijk

In deze paragraaf worden twee verhalen uit de dagelijkse praktijk gedeeld. Deze verhalen geven een unieke inkijk in het dagelijkse leven van inwoners uit Eemnes en laten zien hoe de budgetcoach aan de slag gaat om de ondersteuning op maat te bieden die nodig is. De verhalen zijn geanonimiseerd, zodat de identiteit van de betreffende personen niet te achterhalen is.

Verhaal 1. Complexe schulden

Een ouder echtpaar (75+) in Eemnes heeft schulden en klopt aan bij de schuldhulpverlening in Huizen. Er zit overwaarde op het huis, waardoor verkopen en daarmee de schuldenlast afbetalen de meest logische oplossing is. Het instrument schuldregelen zoals in Huizen wordt geboden kan hierin niets betekenen. De schuldhulpverlening kan wel iets betekenen voor de aangekondigde beslaglegging door de belastingdienst. Het beslag is eraf, maar er moet wel een oplossing komen. De budgetcoach wordt ingezet. De doelstelling is om met de belastingdienst tot een goede oplossing te komen voor een schuld van meer dan 20.000 euro. Overige schulden: 30.000.

In deze casus gaat het om 50.000 euro schuld. Echter er is veel meer aan de hand. De vrouw weet niet van de schulden van de man. De man en vrouw blijken een ongelijkwaardige relatie te hebben op het gebied van geld. Hij is gesloten en geeft geld uit als water en zij kijkt (on)bewust de andere kant op. Probleem is dat zij in hun huwelijk de afgelopen 20 jaar voor de meest stabiele inkomsten heeft gezorgd. Het loonbeslag komt dan ook op haar bord te liggen. Daarnaast zijn er signalen van een ernstige ziekte bij meneer. Het nieuws van het loonbeslag slaat bij mevrouw in als een bom. Even het huis verkopen? Op papier een logische oplossing. In de praktijk een moeizaam proces van confrontatie, ontkenning, ziekte, de kans op verzoening, plichtsbesef... Uiteindelijk verlies. Een boek, een film, op z'n minst een boeiend verhaal. Als het moet en bijdraagt, begeleidt de Budgetcoach elke fase in het proces. In anderhalf jaar tijd is meneer overleden, het huis verkocht en mevrouw is verhuisd.

Dit is een verhaal als van velen. Niet alle casuïstiek is zo complex. Soms is er slechts een enkele hulpvraag.

Verhaal 2. Een korte hulpvraag

Vrouw in Eemnes heeft 40 jaar werk erop zitten. Over een aantal maanden gaat zij met pensioen. Zij krijgt een overzicht toegestuurd met het netto bedrag dat zij zal ontvangen als zij de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt. Zij benadert de budgetcoach want het maandelijkse bedrag valt heel erg tegen, Zij is boos en teleurgesteld na zoveel jaren hard werken, dat er minder pensioen voor haar is gereserveerd dan dat zij had verwacht. Uit de brief blijkt dat de loonheffingskorting op het pensioen bedrag niet is toegepast. Door een formulier te downloaden en te versturen, kan dit simpel worden aangepast. Daardoor gaat het netto bedrag van het pensioen omhoog. Ook heeft de vrouw nog nooit toeslagen aangevraagd. Door de aanpassing in het inkomen is er wel recht op toeslag ontstaan. Samen met de Budgetcoach is er zorgtoeslag aangevraagd met terugwerkende kracht. Wel adviseert de budgetcoach om de toeslag die komt nog even apart te zetten tot dat ook het verzamelinkomen voor de inkomstenbelasting definitief is. Toeslagen blijven namelijk een voorschot tot dat het belastingjaar officieel is afgerond. Zo komt zij niet voor een verrassing te staan.

5. Cijfers

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste cijfers over 2018 t/m 2021 opgenomen. De cijfers zijn per cluster en jaartal weergegeven.

Cijfers Budgetcoach

Omschrijving	Q3- 2018	2019	2020	Q1- 2021
Leeftijd				
16-21 jaar	1	8		
21-27 jaar			1	
27-35 jaar	4	9	4	1
35-50 jaar	4	12	7	1
50-67 jaar	1	7	2	
67-80 jaar	2	1	1	
80+				
Huishouden				
Alleenstaande zonder kinderen	2	6	7	1
Alleenstaande met kinderen	2	8	6	1
Samenwonend zonder kinderen	1	5		
Samenwonend met kinderen	6	10	2	
Huisvesting				
Huurwoning	9	26	15	2
Koopwoning	2	3		
Inkomen				
Werk	4	15	9	2
Bijstand	2	6	3	
WW	1	2	1	
Arbeidsongeschiktheidsuitkering	3	6	1	
AOW	1		1	
Schulden				
0-5000	8	19	11	1
5000-10000		4	4	

10000-20000	1	3		1
20000-50000	1			
50000-750000	1	3		
75000+				
Problematiek				
Geen aanpalende problemen	6	9	10	1
Aanpalende problemen	5	20	5	1
Psychische problematiek	1	4	1	1
Echtscheiding	1	3		
Werkeloosheid		3	1	
Gezondheid	1	3	1	
Te dure huurwoning t.o.v. inkomen	1	5	1	
Multi-problematiek	1	2	1	
Schuldhelpverlening Huizen				
Zit al in minnelijk traject	2	2		
Doorverwijzing minnelijk traject	1	2		
Voldoet niet aan de normen voor SHV	1	5	1	
Wil niet	1	1	2	1
Niet nodig	6	19	12	1
Verwijzer				
JGT	3	11	3	1
Zelfmelder	3	19	8	1
HBEL	1	2		
Huisarts		1		
Alliantie (vanwege hoge urgentie)			1	
Versa/Amaris	2	1		
Vluchtelingenwerk / Goede Buren		1		
Wijkteam	1	1	3	
Anders: Wethouder / Noodfonds	2	1		

Tabel 1. Cijfers budgetcoach Q-3 2018 t/m Q1- 2021

*In dit overzicht zijn de unieke deelnemers genoemd. De budgetcoach heeft gemiddeld een vaste caseload van ongeveer 15 klanten.

In onderstaande tabel is een weergave gedaan van belangrijks behaalde successen voornaamste gestelde vragen jeugd (16-21) en belangrijke ketenpartners in het preventief voorveld als bij de uitvoeringsdienst HBEL.

Meetbare resultaten	Subjectieve resultaten
Voorkomen van huisuitzetting	Zich gehoord voelen
Voorkomen van dak, - en thuisloosheid	Verminderde eenzaamheid
Voorkomen van problematische schuldenproblematiek	Het wegnemen van schaamte
Het terugkrijgen van grip op de financiën	Toename positief toekomstperspectief
	Verhoogde sociale participatie
Belangrijke ketenpartners in het preventief voorveld	Belangrijke ketenpartners bij uitvoeringsdiensten
Schuldhelpmaatje Eemnes	Jeugd en Gezinsteam
Noodfonds	Schuldhelpverlening

Jeugd en Gezin
Voedselbank
Formulierenhulp Humanitas
Alliantie woningcorporatie
Huisartsen
Versa Welzijn
Goede Buren

Interventieteam

Meest gestelde vragen door jeugd (16-21 jaar)

Help, hoe werkt de zorgverzekering?
Hulp bij het opstellen van een budgetoverzicht
Hulp bij solliciteren

6. Cijfers nader bekeken

Opvallend is dat de groep van burgers met financiële problemen aan het veranderen is. Waar voorheen de groep mensen met financiële problemen merendeels bestond uit personen met een bijstandsuitkering of werkenden met een zeer laag inkomen, zien we sinds het begin van de kredietcrisis in 2008 een toename van mensen met een modaal inkomen of hoger. Door ontslag, echtscheiding en de crisis op de woningmarkt raken zij in financiële problemen. Door de Covid-19 verwachten wij eveneens een stijgende groep ondernemers die kwetsbaar is en leven in schaarste. Tot slot zien wij dat de budgetcoach een belangrijke bijdrage levert bij het voorkomen van problematische schulden, waarbij soms een woningontruiming of afsluiting van nutsvoorzieningen onvermijdelijk zijn. Door actieve inspanningen van de budgetcoach wordt erger voorkomen.